Reformace a její důsledky

Ve středověku byla silně kritizována církev. Ta neustále vybírala peníze za odpustky, církevní hodnostáři chtěli politickou moc a nestarali se o duchovní život věřících. Byla kritizována církev jako instituce, nikoliv jako náboženství.

Německá reformace

Martin Luther – kritizoval církev, prodávání odpustků a způsob života církve. Spálil papežovu listinu, kde mu papež vyhrožoval a al najevo, že papeže neuznává. Na vrata kostela přibil list s 95 články, ve kterých církev kritizoval. Byl pod ochranou některých německých knížat. Tvrdil, že **poddaní nemají právo se bouřit proti vrchnosti**, to knížatům vyhovovalo. Prosazoval přijímání pod obojí (jako husité) a kázání v mateřském jazyce. Jeho stoupencům se říkalo **luteráni.**

Vypukly náboženské války mezi katolíky a luterány. Císař Svaté říše římské Kare V. vyhlásil **augsburský smír 1555**, tím byli luteráni zrovnoprávněni s katolíky. Šlechta si mohla svobodně vybrat náboženství, poddaní museli mít náboženství dle vrchnosti.

Reformace v Evropě

Lutherovy myšlenky zaujaly profesora teologie **Jana Kalvína ve Švýcarsku.** Byl radikálnější než Luther. **Schvaloval vzpouru poddaných proti vrchnosti**, hlásal, že hlavním úkolem lidí je práce a boj. Každý má pracovat, nezahálet a bojovat s leností. Slovo boj si každý vysvětlil po svém.
Kalvinismus se rozšířil do jiných zemí, hlavně do **Francie**, zde se jim říkalo **hugenoti** a měli velké spory s katolíky, které přerůstaly ve války. Nešlo jen o náboženství, ale i o politickou moc.
K uklidnění situace měla vést svatba katolické princezny s vůdcem hugenotů Jindřichem Navarrským. Na svatbu se sjeli hugenotu z celé Francie, katolíci toho využili a v noci z 23. na 24. 8. 1572 tisíce hugenotů povraždili. Tento masakr vešel do dějin jako **bartolomějská noc.**
Po vymření panovníka 1589 nastoupil na francouzský trůn díky sňatku s katolickou princeznou hugenot J. Navarrský, vládl jako Jindřich IV. a musel přestoupit na katolickou víru.
Na hugenoty nezapomněl, vydal dekret, který zaručoval hugenotům svobodu vyznání. Po jeho smrti však vše bylo zrušeno a nastala rekatolizace.

V Evropě vznikaly nové církve, těmto **církvím říkáme protestantské nebo evangelické.**
Mají společné tyto věci:
- Přijímání pod obojí
- Velký důraz na Bibli a na Nový zákon
- Bohoslužby v národním jazyce
- Neuznávají papeže
- Odmítají výzdobu kostelů
- Překlad bible do národních jazyků, aby si ji věřící mohli sami číst

Protestantské hnutí se šířilo hlavně ve Skandinávii (Dánsko, Švédsko, Norsko)
v Anglii vznikla protestantská anglikánská církev).

České země

Katolická církev se snažila obnovit katolickou víru, tomu se říká protireformace, rekatolizace probíhala zejména pomocí jezuitského řádu.
V českých zemích vládli katoličtí Habsburkové, mezi panovníkem a českými stavy se vyhrocovaly rozpory.
Císař Rudolf vydal v roce 1609 Rudolfův majestát, který zaručoval náboženskou svobodu, zrovnoprávnění nekatolického a katolického vyznání.
Za vlády krále a císaře Matyáše a jeho nástupce Ferdinanda II. (1617 byl přijat jako budoucí český král) dochází k porušování Rudolfova majestátu, jsou potlačována práva protestantů, zavírány jejich kostely, protestantské šlechtě odebírány vysoké funkce a lid v Čechách podněcovaný sousedními evangelíky v Německu se začíná bouřit.

Prostuduj text a písemně odpověz na otázky:

1. Proč byla katolická církev kritizována ?
2. Kdo byl Martin Luther ?
3. Co znamenal augsburský smír ?
4. Co hlásal Jan Kalvín ?
5. Kdo to byli hugenotu ?
6. Co víš o bartolomějské noci ?
7. Co znamenal Rudolfův majestát ?